ప్రకటన
డెప్యూటీ లీడర్లు మరియు విప్‌ల నియామకం గురించి

I am to announce to the House that I have received communication from Sri D. Srinivas, Leader of Opposition, Telangana Legislative Council nominating Sarvasri Mohd. Ali Shabbir, Ponguleti Sudhakar Reddy and M. Ranga Reddy as Deputy Leaders and Sri M.S. Prabhakar Rao as Whip of Indian National Congress Legislature Party in Telangana Legislative Council.

Item No.III –

2014-2015వ సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) పై రెండవ రోజు సాధారణ చర్చ

శ్రీ పోట్ల నాగేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, కొత్త రాష్ట్రం, కొత్త ప్రభుత్వం, కొత్త బడ్జెట్, లక్ష్యాలు బాగా నిర్ధేశించుకొని, లక్ష్య సాధనకోసం లక్షకోట్ల బడ్జెట్ తీసుకురావడం, ఆ మేరకు కొత్త ప్రభుత్వం లక్ష్యాలు సాధించాలని కోరుకుంటున్నాం. అంకెల కోసమని లక్ష అయితే బాగుంటుందని అనుకున్నారా, లేదంటే ప్రక్కన ఉన్న రాష్ట్రంతో పోటీ పడాలనుకున్నారా? ఏదైనప్పటికీ, లక్ష్యం పెద్దదే, రకరకాలుగా ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రయత్నాల ద్వారా ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు ఫలితాలు రావాలని కోరుకుంటున్నాను. కొద్దిగా తొందరపాటు ఉంది, కానీ పథకాలు బాగానే ఉన్నాయి, కానీ వాటి అమలులో తొందరపాటు చాలా ఎక్కువైపోయింది. దాంతో మూడడుగులు ముందుకువేయడం, ఏడడుగులు వెనక్కి రావటం. ప్రభుత్వాలు ఎంత మంచి పని చేసినా, ఫలితాలు వచ్చేటప్పటికి ఆ కీర్తి, ఖ్యాతి మీరు సంపాధించలేరేమోనన్న ఆందోళన మాకు ఉంది. అంటే ప్రస్తుతం ఏర్పడ్డ ప్రభుత్వం .... (ప్రభుత్వం నుంచి నోట్ చేసుకోవడానికి ఎవరూ లేరనే అభిప్రాయాన్ని సభ్యులు వ్యక్తం చేయగా, మంత్రిగారు నోట్ చేసుకుంటున్నారని మరొక సభ్యులు సమాధానం ఇచ్చారు.) వారు దాటేసినా గౌరవ స్థానంలో ఉన్న మిమ్మల్ని మేము అడుగుతాం, వారికి ఇంకా సమయం ఉంది అధ్యక్షా. గడిచింది ఐదు నెలలే కాబట్టి వారిని మేము తొందర పడి మాట్లాడే స్థితిలో లేము. వారికి ఇంకా Time cushioning ఉంది కాబట్టి, వ్రాసుకున్నా, వ్రాసుకోకపోయినా నడిచిపోతుంది. అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం ప్రధానమైన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేకపోయిందనేది, అది బడ్జెట్‌లో మన కళ్లకు కొట్టొచినట్లుగా కనిపిస్తుంది. ప్రధానమైన అంశం అంటే, మన రాష్ట్రంలోని స్థూల ఆదాయానికి ఏ ఏ రంగాలనుంచి మనకు కంట్రిబ్యూషన్ వస్తుంది. ఏ ఏ రంగాల్లో, ఏ ప్రాంతాల్లో మనం వెనకబడ్డాం, ఏ రంగాల్లో తెలంగాణా పూర్తి వెనకబాటుతనంతో ఉంది అనే విషయాన్ని గుర్తించాం, దాన్ని ముందుగా తీసుకోవడానికి మేము ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం అనే ప్రయత్నం బడ్జెట్‌లో ఎక్కడా జరుగలేదు. ఇవాళ మన స్థూల ఉత్పత్తిలో రెండు, మూడు విషయాలు మనం కొంచెం హైలైటెడ్‌గా చూసుకోవాల్సిన అంశాలున్నాయి. 2001లో వ్యవసాయం ద్వారా మన రాష్ట్ర స్థూల ఆదాయానికి 25 శాతం కంట్రిబ్యూషన్ వచ్చేది. వ్యవసాయం ద్వారా 201314లో స్థూల ఉత్పత్తి 14 శాతానికి పడిపోయింది. ఇది ఏ ప్రాంతంలో పడిపోయింది, ఎందువల్ల పడిపోయింది అనే విషయాన్ని గుర్తించలేదు. వ్యవసాయ స్థూల ఉత్పత్తి తగ్గినా, వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన జనాభా ఏమాత్రం తగ్గలేదు. తెలంగాణాలో 55.8 శాతం జనాభా వ్యవసాయ రంగం మీద అధారపడుతున్నారు. కానీ 14 శాతామే వ్యవసాయ కాంట్రిబ్యూషన్ వస్తే వ్యవసాయం ఎక్కడుందని అడుగుతున్నాను. కారణాలేమైనా కావచ్చు, మీకు చాలా సమయం ఉంది. ఆ ప్రాంతాల వారినీ, ఈ ప్రాంతాల వారినీ ఆ ప్రభుత్వాలను, పాలకులను తిట్టడానికి ఈ ప్రభుత్వానికి అవకాశం ఉంది. కానీ ఆ అవకాశం ఎక్కువ రోజులు లేదు. వారి నిర్లక్ష్యమని మీరు అనవచ్చు, అభివృ ద్ధిలో తెలంగాణా వెనకబడింది కాబట్టి మనం తెలంగాణా సాధించుకున్నామని, లేదు తెలంగాణ ప్రాంతంలో తెలంగాణా పాలకులు వస్తేనే ఈ రాష్ట్రం అన్ని కోణాల్లో అభివృద్ధి చెందుతుందనే మేము కూడా మీతో ఏకీభవిస్తున్నాం. కానీ మీరు ఈ తెలంగాణా రాష్ట్రాన్ని బాగు చేయడానికి బడ్జెట్ పెట్టారు కాబట్టి, ఆ బడ్జెట్ లెక్కలకు సరిపోవడంలేదు కాబట్టి మేము మిమ్మల్ని అడుగుతున్నామంతే. ఇవాళ ఈ రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తికి సేవా రంగం ముఖ్యమైనది. సేవా రంగం ద్వారా 59 శాతం, పారిశ్రామిక రంగంలో 25 శాతం ఆదాయం వస్తుంది. ఇవి చాలా ప్రధానమైన అంశాలు. మొత్తం మీకు వచ్చే ఆదాయం రెండు లక్షల చిల్లర కోట్లు. స్థూల ఉత్పతిపై వీరు దృష్టిని పెట్టకుండా, ప్రాంతాల మధ్య వచ్చే విభేదాల ద్వారా సమానత్వాన్ని సమకూర్చలేరని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఆదిలాబాదు, నిజామాబాద్, వరంగల్ జిల్లాల ద్వారా దాదాపు 17 శాతం కాంట్రిబ్యూషన్ వస్తుంది, మిగిలిన ఏడు జిల్లాల ద్వారా 83 శాతం ఉత్పత్తి వస్తుంది. ఆ అసమానతలు పెరిగిపోతే ఎక్కడికి దారితీస్తాయో ఆలోచించాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో స్థూల

ఉత్పత్తి రూ.10,000కోట్లు. హైదరాబాదు రూ.39,000కోట్లు, రంగారెడ్డి జిల్లా రూ.29,000కోట్లుగా ఉంది. ఈ అసమానతలు పెరిగిపోతే, తెలంగాణాలోనే ఇంకో తెలంగాణా అడిగే అవకాశం ఉంది. తెలంగాణాలో అభివృద్ధి చెందని ప్రాంతాన్ని తెలంగాణా పాలకులు నిర్లక్ష్యం చేశారనే అపవాదును మూట కట్టుకునే ప్రమాదం ఉంది అని నేను తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే వ్యవసాయం రంగం వాటా 25 శాతం నుంచి 14 శాతానికి పడిపోయింది, కాబట్టి దానికి కారణాలు వెతకాలి. దానికి కారణాలు అందరిముందు చర్చించాలి. ఇవాళ 350 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. తెలంగాణప్రాంతంలో బావుల ద్వారా జరుగుతున్న వ్యవసాయానికి కరెంటు ఇవ్వలేకపోవడం, non-availability of loans, మీరు ఖరీఫ్ సీజన్‌లో మాఫీ ఇవ్వలేకపోయారు. అందువల్ల బ్యాంకులు రీఫైనాన్స్ ఇవ్వలేదు. పైగా సెప్టెంబరు 30 తేది నాటికి ఖరీఫ్ సీజన్ అయిపోయింది. అక్టోబరు నెలలో కూడా లోన్‌లు రాలేదు, అటువంటప్పుడు రైతు ఎక్కడికి పోవాలి? దానివల్ల తెలంగాణప్రాంతంలో రైతు ఎంత మిత్తికి రుణాలు తెచ్చుకోవాలి? దానికి వర్షాభావం వల్ల కరువు రావడం కూడా ఒక కారణం. మధ్యలో రెండు డ్రైస్పెల్స్ కంటిన్యుయస్‌గా వచ్చాయి. అన్ని కారణాల వల్ల వ్యవసాయ రంగంలో ఉత్పత్తి కుంటుపడటానికి కారణమని ఈ ప్రభుత్వం గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది. అలాగే తెలంగాణలో వెనుకబడిన నాలుగైదు జిల్లాల్లో, జియస్‌డిపికి తక్కువ కాంట్రిబ్యూషన్ వస్తున్న జిల్లాల్లో అంటే ఆదిలాబాద్, నిజామాబాద్, వరంగల్, మహబూబ్‌నగర్ మరియు ఖమ్మం జిల్లాలు వెనుకబడి ఉత్పత్తి కేవలం రూ.10,000కోట్లు సాధించాయి. వీటికి సేవా రంగంలో గానీ, మౌలిక రంగంలో గానీ, టూరిజంలో గానీ అభివృద్ధి చేసి ఆయా జిల్లాలో ఉన్న అసమానతలను తొలగించి, పెరిగిన అసమానతల ద్వారా ఏర్పడిన గ్యాప్‌ను భర్తీ చేయడానికి బడ్జెట్‌లో చర్యలు తీసుకోలేదు కాబట్టి, చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాని కోరుతున్నాను. అలాగే మనకున్న మానవ సంపదలో భారతదేశంలో మొట్టమొదటి స్థానంలో కేరళ, రెండవ స్థానంలో తమిళనాడు, మూడవ స్థానంలో హిమాచల్ ప్రదేశ్, నాల్గవ స్థానంలో పంజాబ్ ఉన్నాయి. కిందనుంచి చూస్తే బీహార్, మధ్యప్రదేశ్, ఛత్తీస్‌గఢ్, ఒరిస్సా ఈ నాలుగు రాష్ట్రాలున్నాయి.

(డెప్యూటీ ఛైర్మన్ అధ్యక్షస్థానం వహించారు.)

తెలంగాణకి ఒక అవకాశం ఏమంటే 13లో నుంచి 10లోకి వచ్చింది. కాబట్టి మానవ వనరులలో, మానవ సంపదలో ఇదొక శుభ పరిణామం. అలాగే అన్నింటికంటే ప్రధానమైనటువంటిది మన ఊరు – మన ప్రణాళిక. చాలా ఆర్భాటం చేశారు. చేయవలసినదాని కంటే ఎక్కువ హడావిడి చేశారు. ట్రైనింగ్‌లు పెట్టారు. మాకు అక్కడ జిల్లాలలో అధికారులు దొరకకుండా చేశారు. ఇంతచేసీ మీరేం చేశారంటే మొత్తం 71,876 పనులను గుర్తించారు. ఆ పనులు పూర్తి కావాలంటే రు.54,300 కోట్లు కావాలి. అయినా ప్రభుత్వాలు అన్ని పనులూ ఒకేసారి చేయడానికి వనరులు ఉండవు కాబట్టి మీరు ప్రియారిటీస్ గుర్తించారు. గ్రామస్థాయిలో కొన్ని పనులు గుర్తించారు. అక్కడ సి.సి రోడ్స్, బి.టి రోడ్స్ కోసం మీరు రు.6578 పనులు గుర్తించారు. తరువాత డ్రెయినేజి పనుల కోసం రు.2850కోట్లు కావాలని గుర్తించారు. అలాగే గ్రామస్థాయిలో వాటర్ స్కీమ్స్ కోసం రు.875కోట్లు కావాలని గుర్తించారు. మీరు గుర్తించినటువంటి ప్రియారిటీస్, మీరు బడ్జెట్‌లో మీ కేటాయింపులు మన ఊరు-మన ప్రణాళికలో ఏంరాశారో రెండు ముక్కల్లో చెప్తాను. ప్రజలేం కోరుకుంటున్నారో గత ప్రభుత్వాల విధానం పైనుంచి కిందికి అనే పద్ధతిని అనుసరించడం జరిగింది కానీ బడ్జెట్ తయారీ విధానాన్ని మా ప్రభుత్వం పూర్తిగా ప్రజాస్వామీకరించింది అన్నారు. ఇది మీరు రాసుకోడానికి పనికివచ్చింది. మీరు అనుకున్న పనులే పెట్టారో తప్ప బడ్జెట్‌లో, మన ఊరు-మన ప్రణాళిక ప్రజల్ని గ్రామసభలు పెట్టి, అధికారుల్ని గ్రామాల్లోకి పంపించి మీరు సాధించింది ఒక్కమాట దాంట్లో పొందుపరిచారా ఒక్కసారి చెప్పమని చెప్పి కోరుతున్నాను. గ్రామస్థాయిలో, మండలస్థాయిలో పనులను గుర్తించారు.

మండల స్థాయిలో ఇరిగేషన్ పనులకు రు.1500 కోట్లు కావాలని పనులు గుర్తించారు. అలాగే బ్రిడ్జీలు, కల్వర్టుల కోసం రు.795 కోట్లు కావాలని గుర్తించారు. మీరు గుర్తించి మంచిపనిచేశారు. కానీ ఆ ప్రియారిటీస్‌కు తగ్గట్లుగా మీరు బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు చేయలేదనేటటువంటి విషయాన్ని ఇక్కడ మనం గుర్తించాల్సినటువంటి అవసరముంది. అలాగే పైప్‌లైన్ వర్క్స్ అన్నారు. మండల స్థాయిలో పైప్‌లైన్స్, డ్రింకింగ్ వాటర్ పైప్‌లైన్స్‌కు రు.640 కోట్లు కావాలన్నారు. ఎక్కడుంది? మీరు వాటర్ గ్రిడ్ పేరుతో రు.200 కోట్లు కేటాయించారు. అంతేతప్ప గ్రామాలలోకి దాని ఫలితాలు ఈ మన ఊరు-మన ప్రణాళిక ప్రకారం గ్రామాలకు వెళ్ళాయా, లేదా అనేటటువంటిది ఒక్కసారైనా వెనక్కి తిరిగి చూశారా?

అలాగే జిల్లా స్థాయిలో ఇరిగేషన్ కోసం రు.900 కోట్లు కావాలని ప్రణాళికలు రూపొందించారు. అలాగే బి.టిరోడ్స్‌కు రు.350 కోట్లు కావాలన్నారు. అలాగే హెల్త్ రిలేటెడ్ వాటి కోసం రు.200 కోట్లు కావాలన్నారు. మీరేం చేశారు. మీరిచ్చిన ప్రియారిటీస్ రు.14,654

కోట్ల పనులు. కానీ పై రు.4000కోట్లు కూడా ఇవ్వలేదు. మన ఊరు-మన ప్రణాళిక క్రింద మీరిచ్చినటువంటి కేటాయింపులు ఒక్కసారి మీరు బడ్జెట్‌లో చేసినటువంటి, లేకపోతే బడ్జెట్‌కంటే ముందు మాట్లాడినటువంటి ఎలా ఉన్నాయో ఒక్కసారి చూడండి. కొత్త పథకాలు తీసుకొచ్చారు.

1.00 ప. కొత్త పథకాలు తీసుకువచ్చారు. కొత్త పథకాలు తీసుకువచ్చి కొత్త ఆశలు రేకెత్తించారు. భూమి లేనటువంటి నిరుపేద ఎస్సీ/ఎస్టీ లకు మూడు ఎకరాల భూమి ఇస్తామన్నారు. 2005-06 నాటికి లేదు 2010-11 నాటికి మన తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి హోల్డింగ్స్ లెక్కలు తీసుకున్నట్లయితే ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం ఒక హోల్డింగ్‌కి సరాసరి ఎంత భూమి ఉందనేది ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం 2005-06 లో 1.3 హెక్టార్లు, 2010-11కి 1.11కి తగ్గిపోయింది. ఇపుడు మీరు ఎవరి దగ్గరి నుండి భూమిని తీసుకువచ్చి ఇస్తారు? తెలంగాణాలో మార్జినల్ హోల్డింగ్స్ తక్కువగా ఉన్నప్పుడు ఎవరి దగ్గర నుండి దళితులకి, గిరిజనులకి మూడెకరాల భూమిని తెచ్చి ఇస్తారు, ఎలా చేస్తారు? అది ఒక్కసారి బడ్జెట్‌లో రెఫ్లెక్ట్ కాబడ్డది. ఇది నిరంతర ప్రక్రియ అన్నారు. నిరంతర ప్రక్రియకి ఒప్పుకుంటాం. కనీసం మొదటి అడుగుతోటి ఒక కుటుంబానికి మూడు ఎకరాలైనా ఇచ్చేటువంటి పథకం ఇప్పటికి మొదలు కాలేదని గుర్తు చేస్తున్నాను.

ప్రభుత్వం సమాధానం ఇస్తుంది. నేను ఛైయిర్‌ని అడుగుతున్నాను. ఈరోజు Highest land holding 1.4ha, lowest 0.9ha. మీరు భూమి ఎక్కడినుండి తెస్తారనేది లెక్క చెప్పకుండా, భూమి ఇస్తామని చెబుతున్నారు. ఎవరు వినాలి? అసలు భూమి పెరుగుతుందా? బడ్జెట్ పెరగవచ్చు. మీ అంచనాలు పెరగవచ్చు, ప్రజల్లో ఆశలు రేకెత్తించవచ్చు. అవి ఏమైనా చేయవచ్చు. అంకెల్లో మీరు ఏమైనా చేయవచ్చు. కానీ మేము అడుగుతున్నది ఏమంటే, భూమి ఎక్కడ పెరిగింది, ఎక్కడ మిగులు ఉంది. ఎస్సీ/ఎస్టీల్లో ఎన్ని కుటుంబాలు భూములు లేకుండా ఉన్నాయి? ఎన్ని కుటుంబాలకు మీరు భూమి ఇవ్వగలరు? మీ టార్గెట్స్ ఏమిటి? మీ అచీవ్‌మెంట్స్ ఏమిటి? మీకు కనీసం ప్రొజెక్షన్స్ లేకపోతే మేము ఏమి చేస్తాం. భూములు ఇస్తాం, భూములు ఇస్తాం అంటే ఎక్కడి నుండి ఇస్తారు చెప్పాలి కదా. ఎక్కడైనా పట్టిస్తారా? అక్కడ ఎక్కడో బిగ్ బ్యాంగ్ అనే ప్రయోగం జరుగుతుందంటా? స్విట్జర్లాండ్‌లో విశ్వం ఎలా పుట్టింది అనే ప్రయోగం చేస్తున్నారట. అలాంటి ప్రయోగం చేసి భూమి పుట్టిస్తారా? చెప్పండి మీరు. ప్రజలకు భూమి వస్తే మాకు కూడా చాలా సంతోషం. ప్రభుత్వాన్ని అదే అడుగుతున్నాం.

శ్రీ పాతూరి సుధాకర రెడ్డి (మైకు లేకుండా) : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉంది. చేసి చూపిస్తాం.

శ్రీ పొట్ల నాగేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, తెలంగాణా వర్షపాతం 900మి.మీ. అలాగే సౌత్‌వెస్ట్ మాన్‌సూన్, నార్త్-ఈస్ట్ మాన్‌సూన్‌లు రెండు కూడా మనకి వస్తాయి. నార్త్-ఈస్ట్ మాన్‌సూన్‌లో తక్కువ వర్షపాతం 129mm తో తక్కువ వర్షపాతం వచ్చే అవకాశం ఉంది. అధికంగా 220 నుండి 230 mm ఉంటుంది. సౌత్-వెస్ట్ మాన్‌సూన్ చూసుకుంటే 2013-14 కి గాను 852mm, పది సంవత్సరాల్లో ఆరు సంవత్సరాలు వర్షపాతం తక్కువగా నమోదైతే, అందులో వరుసగా 10 సంవత్సరాలు కాలిక్యులేషన్స్ తీసుకుంటే మన దగ్గర నీరు సర్‌ప్లస్ లేకుండా ఉందని చెప్పదలచుకున్నాను. నీరు సర్‌ప్లస్ ఫ్లో లేదనే విషయం తెలంగాణ ప్రభుత్వం గుర్తించాల్సిన అవసరం ఉంది. నీరు సర్‌ప్లస్ లేదంటే, మనకు ఉన్నటువంటి చెరువులు పూర్తిగా నిండి అలుగులు పడేటువంటి పరిస్థితులు కనబడడం లేదనేది చెబుతుంది. అధ్యక్షా, గొలుసుకట్టు, కాకతీయ స్కీము అనేది కాదు, అసలు వర్షపాతం ఎందుకు మనకు తగ్గుతున్నది అనేదానిపై మనం చూడకుండా గొలుసుకట్టు చెరువులు బాగుచేసిందువల్ల ప్రయోజనం లేదు. గిరిజనులకు, హరిజనులకు భూమి లేదు. వారికి భూమినిచ్చే ప్రభుత్వం ఇది గనక అయితే హరితహారాన్ని ఒక్క ఎకరాలో కూడా అమలు చేయలేరనే విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. హరితహారం అమలు చేయాలంటే ఏదైతే డీఫారెస్ట్రేషన్ జరిగిందో దానిని పరిశీలించాలి. ఈనాడు అటవీ శాఖాధికారులు 23 శాతం ఫారెస్ట్ ఉన్నదని ప్రభుత్వానికి మసి పూసి మారేడుకాయ చేస్తున్నారు. నాకు తెలిసి 40, 50 సంవత్సరాలనుండి గిరిజనులు, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బలహీన వర్గాలు సేద్యం చేస్తున్నటువంటివి మొత్తం అటవీ శాఖకు సంబంధించిన భూమి కాదని అనగలరా? ఆ మొత్తం ప్రాంతాన్ని హరితహారం చేసినట్లయితే గిరిజనులను, బడుగు, బలహీన వర్గాలను అడవులలో నుండి తరిమివేయాలి. ఈ ప్రభుత్వానికి నేను లెక్కలతో సహా ఇస్తాను. మొన్న వర్షాకాలంలో పంటలు మొదలయినప్పుడు అటవీ భూములలో దున్నుకున్నటువంటి గిరిజనులు, బలహీన వర్గాల వాళ్ల ట్రాక్టర్లను ఫారెస్ట్ అధికారులు సీజ్ చేసి వాళ్ల కార్యాలయాల్లో పెట్టి ఎన్ని పెనాల్టీలు వేశారో ఒక్కసారి ప్రభుత్వం నుండి లెక్కలు తెప్పించుకోవమని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం భూములు దున్ననివ్వకుండా, దున్నిన తరవాత పంట పీకేస్తే ఖమ్మం జిల్లాలో హరిజన, గిరిజన ప్రజలు తిరగబడినటువంటి సంఘటనను కూడా నేను ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. చంద్రగుంట మండలం,

సత్తుపల్లి మండలంలో ఈ 5 నెలల్లో పంటలు నాశనం చేయడానికి ఫారెస్ట్ అధికారులు పోతే, అక్కడ తిరుగుబాటు జరిగిన విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను. గ్రామస్తుల ట్రాక్టర్లు పట్టుకుంటే నేను స్వయంగా ట్రాక్టర్లకు పెనాల్టీ కట్టించి వాటిని విడిపించిన పరిస్థితిని నేను ప్రభుత్వానికి గుర్తుచేస్తున్నాను. ఈ రెండు - హరిత హారం, గిరిజనులకు భూమినివ్వడమనేది పరస్పర విరుద్ధమైనవి. ప్రభుత్వం ఒకవేళ ఉపన్యాసం కొరకు చెబుతామంటే చెప్పమనండి అందుకు మేము అభ్యంతరపెట్టము, అడ్డం చెప్పము. నేనేమీ కొత్తగా దాచుకుని చెప్పడం లేదు. ఈ 5 నెలల్లో ఈ ప్రభుత్వం మీద దుమ్ము పోయాలో, మసి పూయాలో అని నేను చూడడం లేదు. 50 సంవత్సరాలనుండి అటవీ భూములు పోయాయని చెబుతున్నాను. కనీసం 25 శాతం ఉండాలనే అంతర్జాతీయ నిబంధనను తుంగలో తొక్కేసి కేవలం 8 నుండి 11 శాతం అటవీ భూమి మిగిలింది. ఇదీ నేటి తెలంగాణా పరిస్థితి.

(అంతరాయం)

నేను ఎవరినీ ఏమీ అనడం లేదు. మనం బాగుచేసుకోవలసినవి చెబుతున్నాను. బలం పెరిగిపోయి మా గొంతు నొక్కేస్తున్నాను. నేను మాట్లాడేది నచ్చకపోతే కూర్చోమంటే కూర్చుంటాను. అందుకనే అధ్యక్షా, నేను ఏమి చెబుతున్నానంటే ప్రభుత్వం పరస్పర విరుద్ధమైనటువంటి పథకాలను తీసుకున్నది అనేటువంటి విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను. మీరు హరిజనులు, గిరిజనులకు, దళితులకు మూడెకరాల భూమి ఇవ్వాలంటే మీరు హరితహారం అనే కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించలేరు అనేది క్షేత్రస్థాయిలో నాకున్న అనుభవాల ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

మనకు వ్యవసాయంతోపాటు పశువులు కూడా ఒక సంపద. ఏ ప్రభుత్వమైనా అధికారుల లెక్కల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. వాళ్లు ఇచ్చే లెక్కలు చూస్తే తెలంగాణాలో పశుసంపద లేకుండా పోయే స్థితిలో గణాంకాలున్నాయి. పశుసంపద పెంచాలని నేను చెబుతున్నాను. శ్రీ రాములునాయక్ గారు మేకల్ని పెంచుతామంటే పెంచమనండి. మేము ఎందుకు కాదంటాం? ఎవరి ఇష్టం వారిది. దానిని ఎవ్వరూ ఆపలేరు. పశుసంపద అంతా కూడా declaiming. Declaiming అంటే శుభశూచకం కాదు అనేది చెప్పదలచుకున్నాను. ఎందుకంటే "ఎద్దు ఏడ్చిన వ్యవసాయం, రైతు ఏడ్చిన రాజ్యం రెండూ బాగుండమని అంటారు. ఎద్దు ఏడిస్తే వ్యవసాయం బాగుండదు, అలాగే రైతు ఏడిస్తే రాజ్యం బాగుండదు. కాబట్టి ఏడవడానికైనా, నవ్వడానికైనా అసలు పశువులు ఉండాలి కదా? 2007 సంవత్సరానికి, 2012 వ సంవత్సరానికి చూసుకుంటే cattle's సంఖ్య 57 లక్షల నుండి 50 లక్షలకు పడిపోయింది.

(అంతరాయం)

భానుప్రసాద్ గారు మీరు అలా మాట్లాడుతుంటే నేను ఏమి చెప్పగలను. 2007లో 50లక్షల గేదెలు ఉండేవి. 2012 నాటికి 41.9 లక్షలకు తగ్గిపోయాయి.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, వాళ్లు శ్రీ వైష్ణవులని తెలంగాణా ప్రజలు ఓట్లు వేశారు. మీరు బాగు చేస్తారనే నమ్మకం, విశ్వాసం ప్రజలలో గాఢంగా ఉండడం వల్ల మిమ్మల్ని ప్రభుత్వంలో కూర్చోబెట్టారు. ఇప్పుడు మా సంఖ్య తగ్గినట్లే పశువుల సంఖ్య కూడా తగ్గింది. అక్కడ అనుభవజ్ఞుడైన పెద్దాయన ఉన్నాడు. ఆయన ప్రభుత్వం తరుపున మాట్లాడితే బాగుంటుంది. అయన నోటినుండి వస్తే పలుకు బంగారమవుతుంది. మనం మాట్లాడుకుంటే మనకు ఏమీ రాదు, బూడిద వస్తుంది. ప్రభుత్వం స్పందిస్తే మనకు లాభం, శుభప్రదం. నేను లెక్కలతో సహా చెబుతున్నప్పుడు మీరు ఏమంటున్నారు. వాటిని మేము తిన్నామంటున్నారు. ఇంకమేము ఏమి మాట్లాడాలి? అలాగే మేకలు, గొర్రెలు పరిస్థితి కూడా అంతే ఉంది. ఒక్క పౌల్ట్రీ తప్ప మిగతా అన్నింటి పరిస్థితి అంతే ఉంది. కాబట్టి వీటి సంఖ్య పెంచడానికి ప్రభుత్వం ఏ చర్యలు తీసుకుంటుందో గుర్తుచేద్దామని తప్ప ఎవరు తింటున్నారు అనేది కాదు. తినేవారు ఆగడం లేదు కాబట్టి వీటిని అభివృద్ధి చెయ్యాలి. సంపదను అభివృద్ధి చేసి ఫలాలను అనుభవించాలని ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాము.

మరో ముఖ్యమైన అంశం పరిశ్రమలు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 2010-2011 సంవత్సరం లో రూ.3,600కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెడితే 2012 - 2013 సంవత్సరానికి భారీ పరిశ్రమల విషయంలో రూ.2,100కోట్లకు పడిపోయింది. 2013-14 సంవత్సరానికి రూ.900కోట్లకు పడిపోయింది. నేను తెలంగాణా రాష్ట్రానికి సంబంధించి మాత్రమే చెబుతున్నాను. సమైక్యాంధ్ర విషయం చెప్పడం లేదు. ఉపాధి విషయానికి వస్తే, 2010 -11 సంవత్సరానికి తెలంగాణాలో భారీ పరిశ్రమలలో 8,000మందికి ఉద్యోగావకాశాలు లభించాయి. అదే 2013-14 సంవత్సరానికి 2,000లకు పడిపోయింది. వెనకబాటుతనం లేకుండా చేయాలంటే పెట్టుబడులను ఆకర్షించేలా చేయండి. రాయితీలను ఇవ్వాలి.

తెలంగాణా ప్రాంత ప్రజలకు ఉద్యోగాలు కల్పించే విధంగా పరిశ్రమలకు రాయితీలను ప్రకటించాలని నేను సలహా ఇస్తున్నాను. 2010-11లో 30 పరిశ్రమలు వచ్చాయి. 2013-14లో 10 పరిశ్రమలు వచ్చాయి. అలార్మింగ్ స్టేజ్‌కి వచ్చామని చెబుతున్నాను.

1.20 మ.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, Power is a Major sector. పవర్‌తో అన్ని అంశాలు ముడిపడి ఉన్నాయి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ ఛైర్మన్ : నాగేశ్వర రావు గారూ, మీరు త్వరగా పూర్తి చేయండి.

శ్రీ పోట్ల నాగేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, మాట్లాడనీయకుండా అంతరాయం కలిగిస్తున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ ఛైర్మన్ : మీ ప్రసంగం మీరు కానీయండి.

శ్రీ పోట్ల నాగేశ్వర రావు : Sir, Energy is the most important Sector. ప్రతి సంవత్సరం పదకొండు శాతం పైగా పెరుగుదల వస్తున్నది. ఒక్కొక్క రంగంలో ప్రతి సంవత్సరం డిమాండు పెరుగుతూ పోతోంది. అలాగే మన వాళ్లు అంచనాలు వేసి, ఒక ప్రక్కయన్‌టిపిసి, స్టేట్ నుంచి, జెన్‌కో నుంచి కానీ థర్మల్ పవర్ ప్రాజెక్టులను బాగా ఇన్‌స్టాల్ చేయాలనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. దాన్ని అభినందిస్తున్నాం. ప్రస్తుతం భూపాలపల్లెలో విద్యుత్తు ప్లాంటు స్థాపన ద్వారా 1400 మెగావాట్ల విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేయాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది, దాన్ని కూడా అభినందిస్తున్నాం. అలాగే ఆదిలాబాద్‌లో జిల్లాలోని జైపూర్‌లో 1050 మెగావాట్ల విద్యుదుత్పత్తికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అధ్యక్షా, కొత్తగూడెం, భూపాలపల్లెతో కలిపి 1400మెగావాట్ల విద్యుత్తు వస్తే, జైపూర్‌లో 1050 మెగావాట్ల విద్యుత్తు వస్తే, అలాగే జూరాల, పులిచింతల ప్రాజెక్టుల్లో మన వాటా క్రింద 360 మెగావాట్ల విద్యుత్తు వస్తుందని అంచనా. అలాగే రామగుండం ఎన్‌టిపిసిలో 4000 మెగావాట్ల విద్యుత్తును తెలంగాణాకు తీసుకురావడానికి ఈ ప్రభుత్వం అంకితభావంతో పని చేస్తున్నదని నేను వింటున్నాను. ఇవన్నీ ప్రొడక్షన్‌లోకి తీసుకురావడానికి దాదాపు మూడు నుంచి ఐదు సంవత్సరాలు పడుతుంది. మూడు నుంచి ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో ఉన్న అవసరాలకు సంబంధించి విద్యుత్తు ఏ విధంగా పెరుగుతుందో అన్న లెక్కల్లోకి ప్రభుత్వం వెళ్లలేదేమోనని అనిపిస్తున్నది. ఉన్న డిమాండుకంటే ఒకసంవత్సరంలో 700 మెగా వాట్ల డిమాండు పెరుగుతుంది. అందుకే నేను లెక్కలు చెపుతున్నాను. డిమాండ్ 11, 14 శాతాలు కాదనుకుంటే మీ ప్రభుత్వానికి మీరే మచ్చ తెచ్చిన వారవుతారు. ఎందుకంటే ఉన్న డిమాండును బట్టి ఉత్పత్తి చేస్తున్నామా లేదా అనే విషయాన్ని నేను ప్రభుత్వానికి గుర్తు చేస్తున్నాను. మీరు ఎన్నికల ప్రణాళికలో ప్రకటించింది ఏమిటి? మా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే ఏడు గంటల నిరంతర విద్యుత్తును ఇస్తామన్నారు, కానీ ఎప్పటినుంచి ఇస్తారనే విషయం చెప్పలేదు. ఆ విషయాన్ని నేను అడిగితే తప్పా, నేను ఒక శాసనపరిషత్తు సభ్యునిగా ప్రక్కన పెడితే ఒక బోరు, మోటరు ఉన్న ఒక వ్యక్తిగా ఆ విషయాన్ని నేను ప్రశ్నించకూడదా? అందుకే మీకు ఇంకా ఒక సంవత్సరం సమయం ఉంది, మీరు అన్నింటికీ తొందరపడొద్దండి. మీ బలం పెరిగితే పెరిగి ఉండొచ్చు, కానీ వాస్తవాలను దాటి వెళ్లొద్దండి. రాచ పుండును దాస్తే దాగదు, అది ఒకసారి వచ్చిన తరువాత మరణం తప్ప మరొకటి ఉండదు. అందుకని మనం దాచుకోవాల్సిన అవసరం లేకుండా ఉన్న అవసరాలను గురించి మాట్లాడుకుందాం. మీరు ఏడు గంటల విద్యుత్తునిస్తామని అంటే, మేము ఏడు కాదు ఆరు గంటలైనా విద్యుత్తునీయండని అడగటానికి లేదా? తెలంగాణాలో సుమారు 12 లక్షల బోర్లు విద్యుత్తుపైన ఆధారపడి పనిచేస్తుంటే ....

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, మేము గ్రామాల్లోకి వెళ్లినపుడు రైతాంగం అడిగిన సమస్యలు ఏమిటంటే, మా రుణాలు మాఫీ కావాలని, కరెంటు కావాలని రెండు విషయాలను అడిగారు. పెట్టే వాళ్లు మీరే కాబట్టి ప్రభుత్వంలో ఉన్న వాళ్లనే అడుగుతారు కదా, కానీ మేము ప్రతిపక్ష సభ్యులుగా గ్రామాలకు వెళ్లినప్పుడు రైతులు అడగటానికి వారికి మరికొంత ధైర్యం వస్తుంది. అంతే తప్ప, వాళ్లేమీ లాక్కోని పోలేదు. మీరు మాకు కరెంటునిస్తే మా కాంట్రిబ్యూషన్‌గా ఉత్పత్తినిస్తాం, ఉద్యోగాలను మేము కల్పిస్తాం, మీ జోలికి రాకుండా మా బ్రతుకులు మేము బ్రతుకుతామని రైతాంగం అడుగుతుంటే తప్పా? అధ్యక్షా, ఇవాళ ఇరిగేషన్ విషయానికి వస్తే...

(అంతరాయం)

నేనేమి గట్టిగా మాట్లాడాలని అనుకోవటం లేదు.

(అంతరాయం)

సార్, గత ప్రభుత్వాలంటే, గతంలో కేంద్రంలో ఉన్న ప్రభుత్వం, టీఆర్ఎస్‌పార్టీ కోరుకున్న విధంగా తెలంగాణను ఇచ్చింది. అంటే, అప్పుడు రోగి కోరుకున్న మందు, డాక్టరు రాసిన మందు రెండూ

ఒకటే, కానీ రాజ్యాధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కూడా మీరేమి కోరుకుంటున్నారో ప్రతిపక్షాన్ని మాట్లాడమంటే అధికారం మీకెందుకు, దాన్ని మాకే ఇవ్వండి. అక్కడ కూర్చొని మీకేమి కావాలో మేము చెపుతాం. అధ్యక్షా, తెలంగాణా ప్రాంతానికి ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు ప్రాణహిత, చేవెళ్ల. 187 టియంసిల నీటిని తెచ్చుకునే అవకాశం, తెలంగాణాలోని ఏడు జిల్లాలకు నీటి పారుదల వచ్చే అవకాశం ఉన్న ఏకైక ప్రాజెక్టు ఇది. దానికి ఎటువంటి కేటాయింపులు లేవు. దీన్ని జాతీయ ప్రాజెక్టుగా టేకప్ చేయాలని కేంద్రాన్ని కోరే ప్రయత్నంలో కేటాయింపులు చేయడంలో వెనకబడ్డారేమోనని అంటున్నాను.

(అంతరాయం)

ఆ ప్రయత్నంలో వెనకబడ్డారని అంటున్నాను.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, 16.4 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్ల ఇవ్వగలిగే ప్రాణహిత చేవెళ్ల ప్రాజెక్టుని కేంద్రంతో మాట్లాడి నేషనల్ ప్రాజెక్టుగా సాధించగలిగితే మేము ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తాము. ఒక వేళ సాధించలేకపోతే ప్రభుత్వం తరఫున మనం ఏం చేస్తాము, మన ప్రయత్నం ఏమిటి అనేది కూడా తెలంగాణా ప్రజలకు సంకేతమివ్వాల్సిన అవసరమున్నది. అలాగే 2004 -05 కంటే ముందు తెలంగాణాలో పూర్తయిన ప్రాజెక్టులు తీసుకుంటే ఎస్ ఆర్ ఎస్ పి స్టేజ్ - 1 పూర్తయింది. జూరాల ప్రాజెక్టు, గుండ్లవాగు ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయి. 2005 తరువాత వచ్చిన ప్రభుత్వం ఆలీ సాగర్ ప్రాజెక్టు, గుత్పా ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయగలిగింది. తెలంగాణాకు ఇలా ఎవరి వంతు ప్రయత్నం వారు చేశారు. మిగిలిన బాధ్యత తీసుకోమని కొత్త ప్రభుత్వానికి అప్పజెప్పారు. మెడికల్ అండ్ హెల్త్, శాంతిభద్రతల గురించి చెప్పలేకపోయాను. నాకు సమయం ఇస్తే చెబుతాను. నాకు 40 నిముషాలు మాత్రమే సమయం ఇచ్చారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో హైవేలు 27050 కి.మీ. ఉంటే స్టేట్ హైవేలు 3450 కి.మీ. ఉన్నది. మేజర్‌గా డిస్ట్రిక్ట్ రోడ్లు 12,500 కి.మీ. ఉండగా, రూరల్ రోడ్లు 8,847 కి.మీ. ఉండగా బడ్జెట్‌లో వాటికి అలకేషన్స్ రాలేదు. ఉన్నటువంటి రోడ్ల నాణ్యతా ప్రమాణాలను పెంచడానికి, డామేజి అయినవాటికి రిపేర్లు చేయడానికి అలకేషన్స్ రాలేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. పంచాయతీ రాజ్‌లో 64,000కి.మీ. రోడ్లు ఉన్నాయి. అందులో బి.టి. అయినవి కేవలం 20,000కి.మీ. మాత్రమే. 44,000 ఒక మోస్తరు లేదా, మట్టి రోడ్లు ఉన్నాయి. ఇదివరకు నిర్లక్ష్యం చేయబడిన గ్రామీణ ప్రాంతాల పట్ల ఈ ప్రభుత్వం పూర్తిగా శ్రద్ధ పెడుతుందని ఆశిస్తున్నాను. గతంలో ఇగ్నోర్ చేయబడిన గ్రామీణ ప్రాంతాల మట్టి రోడ్లు మున్నుగువాటిని అప్‌గ్రేడ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. కొన్ని గ్రామాలకు బస్సులు కూడా తిరగడం లేదు అధ్యక్షా. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 10,300 బస్సులు ఉన్నాయి. ఇవి సగటున 330 కి.మీ. తిరుగుతాయి. 83లక్షల మంది ప్రయాణీకుల్ని చేర్చగలిగే శక్తిసామర్థ్యాలు ఉన్నటువంటి ఆర్.టి.సి.ని పూర్తి స్థాయిలో వాడుకోలేకపోతున్నామనే విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము.

ఆరోగ్యం విషయానికి వస్తే, డెంగ్యూ జ్వరాలను నివారించడానికి దోమతెరలను ఇవ్వగలిగాము, కానీ, డెంగ్యూ జ్వరాలను ఆపలేకపోయాము. వీటివల్ల ప్లేట్‌లెట్ కౌంట్ పడిపోయి జిల్లాలలో, తాలూకా కేంద్రాలలో ఉన్న డాక్టర్లు భయపడిపోతే అక్కడ నుండి పేషెంట్లను హైదరాబాదు వరకు తీసుకురావల్సి వచ్చింది. ప్రతి జిల్లాలో ఒక సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిని ప్రపోజ్ చేస్తామని ప్రభుత్వం చెప్పింది. కానీ, చేయలేదు. ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో ఉటంకించింది. కానీ, అందుకు తగ్గట్లుగా పప్పు బెల్లాలు కేటాయించలేదు. అందుకని అధ్యక్షా, ప్రతి నియోజకవర్గానికి 30 నుండి 50 బెడెడ్ ఆసుపత్రిని తీసుకురావాలి. అక్కడ ఉన్నటువంటి ఆసుపత్రులను ఖచ్చితంగా సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి స్థాయికి పెంచాల్సిన అవసరమున్నది. ఏదైతే ఆరోగ్యశ్రీకి ఖర్చు పెడుతున్నారో వాటికి ప్రభుత్వాసుపత్రులలో టార్గెట్స్ ఫిక్స్ చేయండి. సర్జరీలకు కూడా టార్గెట్స్ ఫిక్స్ చేయండి. ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళ్లి ప్రభుత్వ సొమ్ము ఆరోగ్యశ్రీ కింద ఖర్చు పెడుతుంటే బాధగా ఉన్నది. అలా కాకుండా ప్రభుత్వాసుపత్రులకు ఆ డబ్బులు చేరితే ప్రభుత్వాసుపత్రులు మెరుగు పడే అవకాశాలు కల్పించాలని నేను కోరుకుంటూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా.కె.నాగేశ్వర్ : అధ్యక్షా, లక్ష కోట్ల బడ్జెట్ పెట్టారు. సహజంగా ఈ మధ్యకాలంలో ప్రభుత్వాలకు ఫిగర్స్‌ని ఇన్‌ఫ్లేట్ చేయడమనేది ఒక అలవాటుగా మారింది. బహుశః ఈ ప్రభుత్వానికి కూడా అది తప్పలేదేమో! ఎందుకంటే మనకన్నా ముందు చంద్రబాబునాయుడు గారు అక్కడ లక్షకోట్లు బడ్జెట్ పెట్టారు. ఇక్కడ మన తెలుగుదేశం పార్టీ మిత్రులు మీకు అది కూడా చాతకాదా అని అంటారేమోనని ఇక్కడ కూడా లక్షకోట్ల బడ్జెట్ పెట్టి ఉంటారు. కానీ, ఇందులో ద్రవ్య లోటు రూ.17,398.72 కోట్లుగా ఉన్నది. 17 % of the budgeted expenditure fiscal deficit గా ఉన్నది. Nearly 5 % of the GSDP ఉన్నది. ఆర్థిక మంత్రిగారిని ఒక

విషయంలో అభినందించాలి. ఒక విషయంలో చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. This is contingent upon realization of the Central Grants to the State Government and ambitious revenue collection targets. అంటే రెవెన్యూ లక్ష్యాలను మేము ambitious గా పెట్టుకున్నామని చెప్పారు. సహజంగా ambitious గా ఉన్నవేవీ ఆచరణలో జరగవు. కొద్దిగా తక్కువగానే ఉంటాయి. అప్పులు చేయలేము గనక ఈ రెవెన్యూ షార్ట్ ఫాల్ ఇలాగే ఉంటే, రేపు పన్నులు వేయాలి, లేదా అప్పులు చేయాలి లేదా కోతలు విధించాలి. ఈ మూడిట్లో ఏదో ఒకటి చేయాలి. దీని fiscal management ఎలా చేయాలనేది ఆలోచించాలి. ఎందుకంటే బడ్జెట్ అయిపోయిన తరువాత సంవత్సరమంతా ఇదొక ఛాలెంజ్‌గా ఉంటుంది. Macro Economic Management, Fiscal Management ఎలా చేస్తుందనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. దీనికొక fiscal disciple గురించి ఆలోచించాలి. గత బడ్జెట్ అనుభవాలు మనకు ఏం చెబుతున్నాయంటే సామాజిక రంగాలపై కోత మొదలవుతుంది. ఎప్పుడైతే బడ్జెట్‌లో resources prone అవుతాయో immediate effect welfare sector పైన పడుతుంది. అందువల్ల జాగ్రత్త పడమని నేను మొదటగా సూచిస్తున్నాను.

రెండవ సూచన ఏమిటంటే - ఇరిగేషన్ సెక్టారుకు సంబంధించింది. ఈ ప్రభుత్వం ఇరిగేషన్‌కు ప్రాధాన్యతనిచ్చారు అందుకు అభినందించాలి. ముఖ్యంగా మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు ప్రాధాన్యతనిచ్చారు. ఎందుకంటే గతంలో సి అండ్ ఏ జి వారు కూడా చెప్పారు. ఉమ్మడి శాసనమండలి సభలో కూడా నేను గతంలో చెప్పాను. 86 ప్రాజెక్టులు, లక్ష కోట్లు, రెండు లక్షల ఎకరాలు వంటి ముచ్చట్లు చెబితే జరిగేదేమిటి? ఏమీ జరగదు. దీనివల్ల నష్టపోతామని చెప్పాము. కంట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ రిపోర్టులో కూడా ఇరిగేషన్ రంగంలో ప్రయారిటీలు లేకపోవడం వల్ల రూ.12,000కోట్లు రాష్ట్ర ఖజానాకు నష్టం జరిగింది కాంట్రాక్టర్లకు అనుచిత ప్రయోజనాలు కలిగాయని కాగ్ నివేదిక చెప్పింది. అందువల్ల ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్పష్టమైన ప్రయారిటీ పెట్టుకున్నందుకు అభినందించాలి. ముఖ్యంగా చెరువుల పునరుద్ధరణ అనేది చాలా మంచి ఆలోచన. నేను గవర్నరు ప్రసంగంపైన మాట్లాడినప్పుడు కూడా చెప్పాను. 1960 ప్రాంతాలలో తెలంగాణాలో 60 శాతం సాగు విస్తీర్ణం చెరువుల క్రింద జరిగితే, ఇప్పుడు అది 9 శాతానికి పడిపోయింది.

1.40 మ. 1960లోనే జాతీయ ఆర్థిక పరిశోధనా సంస్థ తెలంగాణలో టెక్నో ఎకనమిక్ అనాలిసిస్ జరిపి "తెలంగాణలో భూగర్భ జలాలు వాడకూడదు, తెలంగాణలో exploitation of the ground water resources is absolutely unsustainable" అని 1960వ సంవత్సరంలోనే చెప్పడం జరిగింది. 2014వ సంవత్సరంలో మనం అడ్డగోలుగా భూగర్భజలాలు వాడడం జరిగింది. అందువల్ల చెరువుల పునరుద్ధరణ కోసం ఈ ప్రభుత్వం ఒక పెద్ద కార్యక్రమం పెట్టుకుని ఈ సంవత్సరంలోనే 9 వేల చెరువులను రూ.2 వేలకోట్లతో పునరుద్ధరిస్తామని చెప్పినందుకు నా హృదయపూర్వక అభినందనలు. కానీ, ఒక హెచ్చరిక ఏమిటంటే చాలా సందర్భాలలో ఈ చెరువుల పునరుద్ధరణ కార్యక్రమాలు కార్యకర్తల అభివృద్ధి పథకాలుగా మారుతుంటాయి. ఇది గత ప్రభుత్వాల అనుభవం. మీ ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయదని ఆశిస్తున్నాము, అలా కాకూడదని కోరుతున్నాము. ఎందుకంటే, రూ.5లక్షల లోపు పనులను నామినేషన్ పద్ధతిపై ఇచ్చేస్తామని ప్రకటనలు కూడా వచ్చాయి. మన రాష్ట్రంలో గత 20 సంవత్సరాలు, 30 సంవత్సరాల పరిణామం ఏమిటంటే, క్షేత్రస్థాయి నుంచి రాష్ట్ర, జాతీయ స్థాయి వరకూ కాంట్రాక్టరు పొలిటిషియన్ క్లాస్ ఒకటిగా ఏర్పడటం జరిగింది. ఈ కాంట్రాక్టరు పొలిటిషియన్ క్లాస్ రోడ్లు, చెరువులు, గుళ్లు, బళ్లు ఏవి దొరికితే అవి మింగేస్తూ ఉంటారు. అందుకనే, ఈ చెరువుల పునరుద్ధరణ పథకం కూడా ఈ కాంట్రాక్టరు పొలిటిషియన్ క్లాస్‌కు తెలియకుండా జాగ్రత్తపడండి. లేకపోతే పెద్దఎత్తున ప్రజలనుంచి వ్యతిరేకత వస్తుంది. దీనిని ఎలా చేస్తారో ఆలోచించండి. పబ్లిక్ ఎక్స్‌పెండిచర్ క్వాలిటీని పెంచడానికి ఏరకమైన చర్యలు తీసుకుంటారో ఆలోచించమని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అలాగే, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని ఇరిగేషన్ రంగంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులను టేకప్ చేస్తానని అన్నారు. చాలా సంతోషం. దానితోపాటు పాలమూరు ఎత్తిపోతల పథకం, రంగారెడ్డి జిల్లాలో కాగ్నా నది పునరుజ్జీవనం చేస్తామని గతంలో ఎన్నికల సమయంలో కూడా కె.సి.ఆర్.గారు చెప్పారు. ఇటువంటివి కూడా చేపట్టండి. దీనివల్ల నీటిపారుదల రంగంలో తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిచేసుకోవడానికి ఒక అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ఆ ప్రయత్నం చేయండి. ముఖ్యంగా చిన్నతరహా, మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు. అతి తక్కువ ఖర్చుతో వెంటనే ఫలితం వచ్చే ప్రాజెక్టులపై దృష్టి కేంద్రీకరించమని నేను ప్రభుత్వాన్ని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. అది కూడా

అత్యంత వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో, దుర్భిక్షమైన ప్రాంతాలమీద దృష్టి పెట్టండి. ఈరకమైన ప్రయారిటీ పెట్టుకుని చిన్న, మధ్యతరహా ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, తరువాత క్రిటికల్‌గ్యాప్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు పెట్టుకుంటే ఒక సంవత్సరంలో మీకు మంచి ఫలితం వస్తుంది. మంచి appreciation కూడా వస్తుంది.

మూడువది, పవర్ సెక్టార్. ఈసెక్టార్‌లో పెద్ద crisis గురించి మనందరికీ తెలుసు. 20 వేల మెగావాట్ల విద్యుత్‌ను ఉత్పత్తి చేస్తామని బడ్జెట్‌లో చెప్పారు. చాలా సంతోషం. దీనికి రూ. 1000 కోట్లు జెన్‌కో క్రింద కేటాయించారు. కానీ, రూ. 1000 కోట్లు సరిపోతుందా అంటే ఒక లెక్క ప్రకారం టైట్ అవుతుంది. బహుశా 6 వేల మెగావాట్లు జెన్‌కో క్రింద ఉత్పత్తి చేస్తామని అనుకోవచ్చు. ఒకమెగావాట్ విద్యుత్ ఉత్పత్తికి రూ. 5 కోట్లు అవుతుంది. ఆ విధంగా రూ. 6 వేల మెగావాట్లకు రూ. 30 వేలకోట్లు ఖర్చవుతుంది. ఈ రూ. 30 వేలకోట్లకు గవర్నమెంట్ ఈక్విటీ 20 శాతం ఉంటుంది. ఆ లెక్కన ఏడాదికి రూ. 1000 కోట్లు కేటాయించవచ్చు. కానీ, ఇది ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్‌లో 2 శాతమే. అంటే, పవర్‌లాంటి కీలక సెక్టార్‌కు ప్లాన్ అవుట్‌లేలో 2 శాతం మాత్రమే కేటాయిస్తే తెలంగాణలో ఉన్న emergency situation ను అధిగమించడం కష్టమవుతుంది. అందువల్ల, ఎప్పుడూ కూడా అసాధారణ పరిస్థితుల్లో అసాధారణ చర్యలుండాలి. An unprecedented situation calls for an unprecedented action. మీరు కేటాయించిన లెక్క ప్రకారం కరెక్టే, కాదని నేను అనడం లేదు. కానీ, ఇంకా bold initiative తీసుకుని తెలంగాణలో power production పైన దృష్టి కేంద్రీకరించడానికి అవకాశాలు చూడండి. ఇది నా సలహా. కానీ, పెద్ద సమస్య పవర్ సబ్సిడీ. ఈ బడ్జెట్‌లో రూ. 3 వేల కోట్లు పవర్ సబ్సిడీలకు కేటాయించారు. కానీ, నాకున్న సమాచారం ప్రకారం డిస్కమ్‌లు ఎలక్ట్రిసిటీ రెగ్యులేటరీ కమీషన్‌కు సమర్పించినటువంటి aggregate revenue requirements ను కనుక మీరు పరిశీలిస్తే, అలాగే ఇటీవల కాలంలో power exchangeలో కొనుగోలు చేసిన expensive power purchases ను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటే సుమారు పవర్ సబ్సిడీల రిక్వైర్‌మెంట్ రూ.6,300 కోట్ల వరకూ ఉంటుంది. అంటే, revenue shortfall సుమారు రూ.3,300కోట్లు ఉంటుంది. నేను ఆ వివరాలలోకివెళ్లడం లేదు. నేను "HANS INDIA" అనే ఆంగ్ల పత్రికలో రాబోయే ప్రమాదం గురించి వ్రాశాను. సబ్సిడీలలో సుమారు రూ.3,300కోట్ల shortfall ఉంటుంది. వచ్చే సంవత్సరం కూడా సుమారు రూ. 6 వేల కోట్ల నుంచి రూ.7వేల కోట్ల సబ్సిడీ అవసరమవుతుంది. అంటే, 201516 ఆర్థికసంవత్సరంలో విద్యుత్‌సబ్సిడీల భారం కనీసం రూ.10 వేల కోట్లకు తక్కువ ఉండదు. దీనికి తోడు ఖౌర్ఛట ఛ్ఛీర్యుఛ్ఛఫీ పెరగవచ్చు, power cost పెరగవచ్చు. Expensive power purchases అవసరం రావచ్చు. ఇటువంటి అనేక uncertainties పవర్ సెక్టార్‌లో ఉంటాయి. ఇవన్నీ కలిపితే ఇది రూ. 10 వేల కోట్ల నుంచి రూ.14 వేల కోట్లకు కూడా పెరగవచ్చు. వచ్చే సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో విద్యుత్ సబ్సిడీలకు రూ. 10 వేల కోట్లయినా కేటాయించాలి. ఈ ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం రూ.3వేల కోట్లు కేటాయించినపుడు వచ్చే సంవత్సరం రూ. 10 వేల కోట్లు కేటాయించగలదా? అది సాధ్యం కాదు. అటువంటప్పుడు పెద్దఎత్తున విద్యుత్ ఛార్జీలు పెరిగే ప్రమాదముంటుంది. ఈ నెలాఖరులో డిస్కమ్‌లు aggregate revenue requirements ను ఎలక్ట్రిసిటి రెగ్యులేటరీ కమీషన్‌కు సమర్పిస్తాయి. నా అంచనా మేరకు 40శాతం వరకు విద్యుత్ ఛార్జీలు పెరుగుతాయని భయం నాకుంది. భవిష్యత్తులో తెలంగాణకు రెండు రకాల సమస్యలొస్తాయి. ఒకటి, విద్యుత్ కొరత, రెండవది, విద్యుత్ ఛార్జీలు. ఈ రెండూ కలిపి combined effect ఉటుంది. నా భయం ఏమిటంటే, గతంలో విద్యుత్ ఛార్జీలు పెరిగినపుడు తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి నాయకులు ధర్నాలు చేసినపుడు నేను కూడా వెళ్లి మాట్లాడాను. ఇప్పుడు మళ్లీ ఎవరు ధర్నా చేస్తారా అని ఎదురుచూడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆ పరిస్థితి రాకుండా ఉండేందుకు మీరు ఏమి చేస్తారో ఆలోచించండి. రాబోయే కాలంలో అంటే తదుపరి ఆర్థిక సంవత్సరంలో పవర్ సెక్టార్‌లో ఉన్న సంక్షోభం తోపాటు, power tariff కూడా పెరగడం ఒక పెద్ద ఛాలెంజ్‌గా ఉంటుంది. ఎందుకంటే, వచ్చే సంవత్సరం జెన్‌కోకు రూ.2 వేలకోట్లు కావాలి. ఇవన్నీ కలిపితే, how do you meet these revenue requirements in power sector? ఆర్థికమంత్రిగారు వారి సమాధానంలో దయచేసి దీని గురించి చెప్పాలని నేను కోరుతున్నాను. మీరు revenue requirements in power sectorను ఏవిధంగా meet అవుతారో నిర్దిష్టంగా చెప్పమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దీనికితోడు మీరు సౌరవిద్యుత్‌ను ఉత్పత్తి చేయడానికి అవకాశముంది. దానిపై దృష్టి కేంద్రీకరిస్తారా, ఏమిచేస్తారో ఆలోచించండి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు దగ్గర చేసిన అన్యాయం గురించి మనం మాట్లాడాము. ఇందులో అనుమానమే లేదు. 54 శాతం విద్యుత్ మనకు రావాలి. దీనికోసం మనం పోరాడాలి.

ప్రభుత్వానికి రాబోయే సమస్య మరొకటి ఏమిటంటే, Power Purchase Agreements భవిష్యత్తు ఇంకా తేలలేదు. అవి ఉండాలని మనం అంటున్నాము. అవి ఉండకూడదని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క వాదన. పి.పి.ఏ.ల భవిష్యత్తు తేలకుండా ఎలక్ట్రిసిటీ రెగ్యులేటరీ కమిషన్ పవర్ టారిఫ్‌లను ఎలా నిర్ణయిస్తుంది? దయచేసి ప్రభుత్వం చెప్పాలి. ఎందుకంటే, పి.పి.ఏ.లు తేలితేనే రెవెన్యూ రిక్వైర్‌మెంట్ తేలుతుంది. రెవెన్యూ రిక్వైర్‌మెంట్ తేలితేనే పవర్ టారిఫ్‌ను రెగ్యులేటరీ కమీషన్ నిర్ణయిస్తుంది. ఈ సంక్షోభాన్ని మీరు ఎలా అధిగమించ గలుగుతున్నారనేది నా ప్రశ్న. దీని గురించి పవర్ సెక్టార్‌లో మీరు ఆలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఇక అగ్రికల్చర్ సెక్టార్‌కు సంబంధించిన బడ్జెట్ గణాంకాలు మొదటిసారిగా చూసినపుడు బ్రహ్మాండంగా కేటాయించారని నేను ఆనందపడ్డాను. కానీ, మీరు అందులో రుణాల మాఫీకి సంబంధించిన కేటాయింపులు తీసివేస్తే, నేను తప్పు లెక్కలు వేస్తే సరిచేయమని నేను కోరుతున్నాను. నా అంచనా ప్రకారం ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో జి.ఎస్.డి.పి.లో వ్యవసాయ రంగానికి కేటాయించిన దానికన్నా కూడా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మనం తక్కువగా కేటాయించాము. ఇది చాలా ప్రమాదకర సంకేతం. ఎందుకంటే, తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యవసాయ రంగం సంక్షోభంలో ఉందని మనం అనేకసార్లు చెప్పుకున్నాము. వ్యవసాయరంగాన్ని ఏమి చేయబోతున్నారో తేల్చండి. మార్కెట్ ఇంటర్‌వెన్షన్‌కు రూ. 400 కోట్లు, అంటే ప్లాన్ బడ్జెట్‌లో రూ. 340 కోట్లు కేటాయించారు. ఆ లెక్కలు ఎలా చేశారు? కే.సీ.ఆర్.గారు బడ్జెట్‌కన్నా ముందు పాత, దొంగ లెక్కలు చెప్పకుండా కరెక్టుగా ఎస్టిమేషన్స్ వేసుకుని రండి, జీరో బేస్‌డ్ బడ్జెటింగ్ ఉండాలని ఒక మంచి మాట చెప్పారు. నేను చాలా సంతోషపడ్డాను. ఈ రూ. 340 కోట్ల అంకె మీకు ఎలా వచ్చింది?

నాకన్నా రైతుల గురించి బాగా తెలిసిన పెద్దలు చాలామంది మన సభలో ఉన్నారు. వరికి రూ. 1400 లు పైగా రేటు రావాలి. కానీ, ఆ రేటు సుమారు రూ. 1200 లు వరకూ ఉంది. పత్తికి రూ. 4 వేలకు పైగా రేటు ఉండాలి. కానీ, రూ. 3,800 లు కూడా లేదు. మొక్కజొన్న రూ. 1100 లకు పైగా రేటుండాలి. కానీ, రూ. 1050 ల వరకూ ఉంది. అంటే, ప్రామాణిక నాణ్యత కలిగిన వ్యవసాయ ఉత్పత్తిపైన సగటున తెలంగాణ రైతు ప్రతి క్వింటాలుకు రూ. 200 లు నుంచి రూ. 300 లు నష్టపోతున్నాడు. ఈ పరిస్థితుల్లో మార్కెట్ జోక్యం ద్వారా తెలంగాణ రైతులకోసం ధరలు స్థిరీకరించడానికి రూ. 340 కోట్లతో మీరు ఏమి చేయబోతున్నారు?

ప్రభుత్వం నుంచి నేను ఇంకొక లెక్క కూడా అడుగుతున్నాను. రైతులు మార్కెట్ యార్డులకు కడుతున్న డబ్బు ఎంత? రైతుల కోసం, మార్కెట్ ఇంటర్‌వెన్షన్ కోసం కేటాయిస్తున్న డబ్బు ఎంత? నా అంచనా అయితే మీరు మార్కెట్ ఇంటర్‌వెన్షన్‌కు కేటాయించిన దానికన్నా ఎక్కువగా మార్కెట్ యార్డులకు రైతులు సెస్ క్రింద చెల్లిస్తున్నారు, కావాలంటే లెక్కలేసి చూడండి. అందువల్ల మార్కెట్ ఇంటర్‌వెన్షన్ స్కీముకు మీరు వెంటనే కేటాయింపులు పెంచకపోతే తెలంగాణ రైతాంగం ఇబ్బందిపడుతుంది.

ఈనాడు రైతుల ఆత్మహత్యల గురించి చర్చ జరుగుతోంది. 350మంది చనిపోయారని అంటున్నారు. ప్రభుత్వం కూడా ఎవరూ చనిపోలేదని అయితే అనడం లేదు. పోనీ 80 మంది చనిపోయారని ప్రభుత్వం అనుకున్నా, ఆ 80 మందికి నష్టపరిహారం కొరకు కేటాయింపులు చేశారా? అంటే ప్రభుత్వానికి ఒక సందేహం ఏదైనా ఉందా? నష్టపరిహారం అని ప్రకటిస్తే రైతు ఆత్మహత్య చేసుకొన్నట్లు ఒప్పుకొన్నట్లు అర్థం.

1.50 మ. అందువల్ల నష్టపరిహారం ఇవ్వకపోతే ఆత్మహత్యలను మనం గుర్తించనట్లవుతుంది కదా అని అనుకుంటున్నారు. జరిగిన ప్రతి రైతు ఆత్మహత్య ప్రభుత్వం నిర్వాకం వల్లే జరిగిందని నేను కూడా ఆరోపించను. మన పరిస్థితులు ఆవిధంగా ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఏర్పడి ఐదు నెలలైంది. ఈ ఐదు నెలల్లో రైతు ఆర్థిక వ్యవస్థని మొత్తం ఈ ప్రభుత్వం నాశనం చేసిందని ఎవరైనా అంటే అది రాజకీయ విమర్శే అవుతుంది. కానీ ఆత్మహత్యలే జరగలేదని మీరు అడపాదడపా ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. మనకి చరిత్ర తెలుసు . రైతుల ఆత్మహత్యల గురించి చులకనగా మాట్లాడిన వాళ్లు రాజకీయాలలో చాలా ఏళ్లు కష్టపడాల్సి వచ్చింది. అరణ్యవాసం, అజ్ఞాతవాసం చేయవలసి వచ్చింది. అందువల్ల ఆ ప్రమాదం మీరు కొని తెచ్చుకోకండని ఒక శ్రేయోభిలాషిగా మీకు నా సలహా. ఇది వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించిన విషయం.

సంక్షేమ రంగంలో చాలా పథకాలున్నాయి. I do not want to get into details. చాలా సమయం పడుతుంది. కానీ ఒక విషయం చెబుతాను. దళితుల భూ పంపిణీ కోసం మీరు వెయ్యి కోట్లు కేటాయించారు. బడ్జెట్ అన్నది it is a serious economic exercise. Of course, it is a political

document. ప్లానింగ్ డిపార్టుమెంటు, ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు, ఒక్క cademic intellect దీని వెనకాల ఉండాలి. మనకు కావలసింది ఫిగర్స్ కాదు, ఆ academic intellect ఉందా అన్నది నా అనుమానం! ఎందుకు ఈ ప్రశ్న వేస్తున్నానంటే – దళితుల భూపంపిణీకి మీరు వెయ్యి కోట్లు కేటాయించారు. నాకున్న సమాచారం ప్రకారం తెలంగాణాలో మూడు లక్షల దళిత కుటుంబాలున్నాయి. ఈ మూడు లక్షల భూమి లేని దళిత కుటుంబాలకు, ఒక్కొక్క కుటుంబానికి మూడెకరాల చొప్పున 9 లక్షల ఎకరాలు కావాలి. ఇందులో కెసిఆర్ గారు మరొక మాట కూడా చెప్పారు. రెండెకరాలుంటే ఒక ఎకరం యాడ్ చేస్తాం, ఒక ఎకరం ఉంటే రెండెకరాలు యాడ్ చేస్తామన్నారు. ఇవన్నీ కలిపితే సుమారు పది లక్షల ఎకరాల భూమి కావాలి. మరి పది లక్షల భూమి దొరుకుతుందా? నాకు తెలిసినంత వరకు తెలంగాణాలో మొత్తం ఒక కోటి పది లక్షల ఎకరాల భూమి ఉంది. మీరు పది లక్షల ఎకరాలు సేకరించాలి, అంటే సుమారుగా 10% of the land, you have to purchase. ఎకనామిక్స్‌లో ఒక ప్రాథమిక సూత్రం ఏమంటే – డిమాండు పెరుగుతున్న కొద్దీ సప్లై అనివార్యంగా కష్టమవుతుంది. అందువల్ల మీరు పది లక్షల ఎకరాలు కొనుగోలు చేయడం మొదలు పెడితే భూమి ధర అనివార్యంగా పెరుగుతుంది. ఇప్పటికే ఎకర రూ.5లక్షల వరకు పోయింది. అంటే సుమారుగా రూ.50 వేల కోట్లు కావాలన్నది అంచనా . అయితే రూ.50 వేల కోట్లకు గాను మీరు వెయ్యి కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. అందుకే ఆర్థిక మంత్రి గారు చాలా తెలివిగా – ఇది నిరంతర ప్రక్రియ అని అన్నారు. దాన్ని సవరించి 50ఏళ్ల ప్రక్రియ అంటే సరిపోతుంది. ఎందుకంటే మీరు దళితులకు భూకేటాయింపు చేయడమే గాకుండా ఇంకొక మాట కూడా చెప్పారు. ఈ ఏడాది వ్యవసాయం కూడా మేమే చేస్తామన్నారు. దీనికి రూ.60 వేల కోట్లు ఖర్చవుతుంది. అందువల్ల it is not easy. నేను కూడా ఒప్పుకుంటాను. లక్షకోట్ల బడ్జెటులో రూ.50వేల కోట్లు దళితుల భూమి కోసం కేటాయించడం సాధ్యం కాదు. కానీ మనం ఒక వాగ్దానం చేశాం . ఆ వాగ్దానాలు చేయకుండా ఎన్నికల్లో గెలవరు. అది కూడా నిజమే. లేకపోతే ఎదుటివాడు ప్రపంచమంతా వాగ్దానం చేస్తాడు. మీరు ఈ డైలమాను ఎలా పరిష్కరిస్తారు? అంటే ఇచ్చిన హామీలకు, చేసిన కేటాయింపులకు మధ్యలో ఉన్న వైడ్ గ్యాప్‌ని ఎలా బ్రిడ్జ్ చేస్తారు?

టూ బెడ్ రూమ్ హౌస్ నిర్మించి ఇస్తామని హామీ ఇచ్చారు. ఒక్కొక్క ఇంటికి రూ.3.5లక్షలు అవుతుందని చెప్పారు. కోటి రూపాయలకి 30 ఇళ్లు అవుతాయి. మీరు దీనికి వెయ్యి కేటాయించారు. అంటే ఈ ఏడాది మీరు 30వేలు ఇళ్లు కట్టగలుగుతారు. నియోజకవర్గానికి 250 నుంచి 260 ఇళ్లు కట్టగలుగుతారు. 250 నుంచి 260 ఇళ్లు ఒక నియోజకవర్గానికి మీరు కట్టడం మొదలుపెడితే మీ ఎమ్మెల్యేల జీవితం దుర్భరం కాక తప్పదని నా అంచనా . ఈ 260 ఇళ్లను ఎవరికివ్వాలి? అందువల్ల ఇదొక పెద్ద సమస్యగా ముందుకు రావచ్చు. వెల్ఫేర్ సెక్టారులో మనం చెప్పిన మాటలు, పెట్టుకున్న లక్ష్యాలు, చేస్తున్న ఫైనాన్షియల్ కమిట్‌మెంట్ – వీటన్నింటి మధ్య ఎక్కడో ఒక చోట ఎక్సర్‌సైజ్ లోపించిందన్నది మీ దృష్టికి తీసుకురావడానికే ఈ వివరాలన్నీ చెప్పాను.

తర్వాత కీలకమైన సెక్టార్ – ఎడ్యుకేషన్ సెక్టార్. నిన్న కె.జి. టు పి. జి. విద్య గురించి చెప్పారు. నేను చిన్నపుడు రసాయన శాస్త్రం చదువుకున్నాను. Water is colourless, shapeless, odourless అని చదువుకున్నాను. ఇప్పుడు దాన్ని మార్చాలి. K.G. to P.G. is colourless, shapeless, odourless అని మార్చాలి. ఎందుకంటే, దీనికి ఏ రూపమూ లేదు. నేను ఒప్పుకుంటున్నాను, ఒక రోజో, ఐదు నెలల్లో ఇది సాధ్యం కాదు. కానీ దీనిపై నిపుణుల బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసేంత తీరిక కూడా ప్రభుత్వానికి లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఎందుకు దృష్టి పెట్టలేదు, ఏమి చేయబోతున్నారు? ప్రభుత్వం మొన్న కొన్ని ఆదేశాలు ఇచ్చింది, తర్వాత దాన్ని సవరించుకుంది. 20 కన్నా తక్కువ పిల్లలుంటే ఆ స్కూల్స్‌ను మూసి వేస్తామన్నారు. అజ్మల్ కసబ్ ఒక తీవ్రవాది, ముంబాయిలో మనపై అన్యాయంగా దాడి చేసిన దుర్మార్గుడు. వాణ్ణి చంపే ముందు కోర్టు ఒక మాట అడిగింది. నిన్ను ఎందుకు ఉరి తీయకూడదో చెప్పుకో అన్నది. నాకు చెప్పరాదు అన్నాడు వాడు. అయితే మేమే మీకు లాయర్‌ను ఏర్పాటు చేస్తామని కోర్టు చెప్పింది. ఆవిధంగా మీరు చంపదలుచుకున్న పాఠశాలలను ఏమైనా అడిగారా ఎందుకు చంపవలసి వచ్చిందో? ఉపాధ్యాయులను అడిగారా? తల్లిదండ్రులను అడిగారా? పిల్లలను అడిగారా? ఎందుకు ప్రాథమిక పాఠశాలలు 20 మంది పిల్లలతో నడుస్తున్నాయి? కారణం ఏమంటే – ఒకరిద్దరు టీచర్స్ ఉంటారు. అందులో ఒకరు వస్తారు, మరొకరు రారు. అమావాస్యకో, పున్నానికో ఒకసారి చదువు ఉంటుంది కాబట్టి వారు రారు. నేను చెబుతున్నదేమంటే, ఒక క్లస్టర్ విలేజ్‌ను పెట్టుకోండి, ఒక స్టాండర్డ్ స్కూల్, 150 మంది పిల్లలు, ఒక ఆరు గదులు, ఆరుగురు టీచర్స్ తో ప్రైమరీ స్కూల్స్‌ను ఏర్పాటు చేయండి, మీకు ఖచ్చితంగా ఫలితాలు వస్తాయి. పెద్దలు సుధాకర్ రెడ్డి గారు,

ఇతర టీచర్ ఎమ్మెల్సీలున్నారు. వారిని అడగండి, నిజమో కాదో వాళ్లే చెబుతారు. ప్రైమరీ స్కూల్స్‌తో పోల్చి చూసినపుడు ఈరోజు హైస్కూల్స్ పరిస్థితి బెటర్‌గా ఉంది. ఎందుకంటే హైస్కూల్స్‌లో పది మంది టీచర్స్ ఉంటారు. ఈరోజు విద్యా రంగంలో పర్యవేక్షణ పూర్తిగా లోపించింది. ఎంఇఓలు లేరు, డెప్యూటీ డిఇఓలు లేరు. అందువల్ల మీరు పాఠశాల విద్యకి సంబంధించి ఏమి చేయబోతున్నారు? మీరిచ్చిన పిజి టు కెజి వాగ్దానం మాటేమిటి?

ఇక ఉన్నత విద్య విషయానికి వస్తే - 2018 నాటికి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయానికి నూరేళ్లు పూర్తవుతున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థిక మంత్రి గారు, దాదాపు ఎక్కువ మంది మంత్రులు మా విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుకున్న వారే. గత సమావేశాలలో నేను సెంటీనరీ సెలబ్రేషన్స్ గురించి అడిగితే కెసిఆర్ గారు వెంటనే స్పందించి - మీరన్నది నిజం నాగేశ్వర్ గారూ, మన ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ శత జయంతి ఉత్సవాలను బ్రహ్మాండంగా జరుపుకుందామన్నారు. కానీ ఈ బడ్జెటులో దాని ప్రస్తావనే లేదు, కేటాయింపులు లేవు. మీకు ఇంకా మూడేళ్లుంది. ఈ మూడేళ్లలో ప్రిపరేషన్ లేకుండా సెంటీనరీ సెలబ్రేషన్స్ జరపలేం . అందువల్ల నా రిక్వెస్ట్ ఏమంటే తక్షణమే ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ సెంటీనరీ అథారిటీ ని ఏర్పాటు చేయండి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు దానికి ఛైర్మన్‌గా ఉంటే బాగుంటుంది. రూ.500కోట్లు కేటాయించి ప్రపంచ ప్రఖ్యాత విశ్వవిద్యాలయంగా ఉస్మానియా యూనివర్శిటీని తీర్చిదిద్దండి. ఎందుకంటే 1918లో తెలంగాణాలో ఏర్పడిన ఒక గొప్ప చరిత్ర కలిగిన విశ్వవిద్యాలయం ఇది. ఈరోజు అది క్రాస్ రోడ్స్‌లో ఉంది. ఈరోజు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు గాని, పెన్షన్లు గాని ఇవ్వడానికి కూడా డబ్బులు లేవు. ఈ క్రైసిస్‌లో ఉంది. మీరు కేటాయింపులు పెంచలేదు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయానికి ఏ కేటాయింపులున్నాయో తెలంగాణ తొలి బడ్జెటులో దాదాపు అవే కేటాయింపులుంటే ఎలా? ఏ స్టేజ్‌లో మనం ఉంటాం? ఎందుకంటే తెలంగాణ ఉద్యమానికి గుండెకాయ ఈ ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ . తెలంగాణాలోని ఇతర యూనివర్శిటీల గురించి కూడా ఆలోచించండి. ఉన్నత విద్యతోబాటు అకడమిక్ స్కిల్స్ అండ్ నాలెడ్జ్ అని కూడా పెట్టారు. చాలా appreciable mission అది. ఖచ్చితంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందించాలి. అలాగే ఐ.టి. శాఖామంత్రి గారిని కూడా అభినందించాలి. కానీ మీరు దానికి ఎంత కేటాయించారు, ఏమి చేయబోతున్నారు? తెలంగాణ ఒక విజ్ఞాన తెలంగాణ కాకపోతే మనం ఒక బంగారు తెలంగాణాని నిర్మించలేం . విజ్ఞాన తెలంగాణ కాకపోతే అది తుప్పు పట్టిన ఇనుప తెలంగాణ అవుతుంది. అందువల్ల నాలెడ్జ్ మిషన్, స్కిల్ మిషన్ విషయంలో ఏమి చేయబోతున్నారు? దీన్ని ఒక ఉద్యమ ప్రాతిపదికగా, ఒక మ్యాసివ్ యాక్టివిటీగా చేపట్టడానికి మీరు ఏ రకమైన కేటాయింపులు చేస్తారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమం - చరిత్ర, సామాజిక, సాంస్కృతిక హక్కుల కోసం జరిగిన ఒక గొప్ప ఉద్యమం . ఆ సాంస్కృతిక హక్కులను ఏమి చేస్తారు? గత సంవత్సరం గవర్నర్ గారి ప్రసంగంపై మాట్లాడినపుడు కూడా చెప్పాను. పర్యాటక రంగానికి తెలంగాణ చరిత్ర, సంస్కృతిని లింక్ చేసి, తెలంగాణా ఆర్థికాభివృద్ధిని జోడిస్తే , ఒక మిషన్ తెలంగాణ పేరిట తెలంగాణ పర్యాటక రంగాన్ని అభివృద్ధి చేస్తూ, తెలంగాణ చరిత్ర, సంస్కృతిని ప్రపంచానికి చాటుతూ, ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించే ఒక ప్రక్రియకి శ్రీకారం చుట్టమని కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెటులో ఆ రకమైన ప్రయత్నం చేయండి.

చివరగా - తెలంగాణాలోని మొత్తం జనాభాలో 30శాతం మంది హైదరాబాదులో ఉన్నారు. హైదరాబాదులో మంచినీటి పథకం కోసం గోదావరి నదీ జలాలను తేవాలి. హైదరాబాదులోని అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజీ వ్యవస్థ చాలా ఏళ్లుగా ఎలాంటి అభివృద్ధికి నోచుకోలేదు. దానికి ఏమి చేస్తారు? హైదరాబాదును ఒక సమగ్ర ప్రపంచ స్థాయి నగరంగా అభివృద్ధి చేయడానికి ఏమి చేస్తారు? హైదరాబాదుతోబాటు మహబూబ్‌నగర్, వికారాబాదు, కరీంనగర్, వరంగల్ లాంటి పట్టణాలున్నాయి. ఈ tier two cities ని డెవలప్ చేయడానికి ఏమి చేస్తారు? ఎందుకంటే ఒక్క హైదరాబాదు సిటీ ఉంటే సరిపోదు. మొన్న మీరు బడ్జెటు ప్రసంగంలో ఒక మంచి మాట చెప్పారు. తెలంగాణ తలసరి ఆదాయం జాతీయ తలసరి ఆదాయం కన్నా ఎక్కువ. కానీ తెలంగాణాలోని ఏడు జిల్లాల తలసరి ఆదాయం జాతీయ తలసరి ఆదాయం కన్నా తక్కువగా ఉంది. ఈ ప్రాంతీయ అసమానతలను అధిగమించడానికి, ఇతర నగరాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ఏ రకమైన ప్రణాళికలు రూపొందిస్తారో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ప్లానింగ్ మరియు ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంట్లను బలోపేతం చేయండి. బడ్జెటు గురించి మొన్న కెసిఆర్ గారు ఒక మాట చెప్పారు, ఇదేదో అంకెల ప్రక్రియ గా ఉండకూడదన్నారు. ఆ

రకంగా ప్రయత్నం చేయండి. ఒక academic talent ని ఈ శాఖల్లో మీరు infuse చేయగలిగితే, ఒక నూతన తెలంగాణ నిర్మాణానికి మన ఆర్థిక యాజమాన్యం తోడ్పడాలి. కానీ పాత ఆర్థిక యాజమాన్యం, పాత incrementalism approach మాత్రమే ఉంటే నవ తెలంగాణ సాధ్యం కాదు. ఈ సూచనలను ఆలోచించవలసిందిగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని, ఆర్థిక మంత్రి గారిని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ ఛైర్మన్: నవంబర్ 11, 2014న ఉదయం 10.00 గంటలకు తిరిగి సమావేశమయ్యేందుకు సభను వాయిదా వేయడమైంది.

(The House, then adjourned at 2.00 p.m. to meet again at 10.00 a.m. on Tuesday, 11th November, 2014)

* * *